

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Fizički blokovi u Srbiji – elementi fizičkih blokova i osnove digitalizacije

Zoran Knežević, Uprava za agrarna plaćanja

Fizički blok – definicija

- U LPIS-u Republike Srbije referentna parcela je fizički blok (FB).
- Fizički blok predstavlja deo poljoprivrednog zemljišta sa istom vrstom stvarne upotrebe, omeđen relativno stabilnim fizičkim granicama.
- Jedan fizički blok može obuhvatati parcele više poljoprivrednih gazdinstava.
- Minimalna površina fizičkog bloka iznosi 500 m².

Fizički blok kao referentna parcela u LPIS-u Srbije

U LPIS-u Republike Srbije referentna parcela je **fizički blok (FB)**.

Fizički blok predstavlja deo poljoprivrednog zemljišta sa **istom vrstom stvarne upotrebe**.

Fizički blok je omeđen **relativno stabilnim fizičkim granicama**.

Jedan fizički blok može obuhvatati parcele **više poljoprivrednih gazdinstava**.

1 fizički blok =

više katastarskih parcela
(različita gazdinstva)

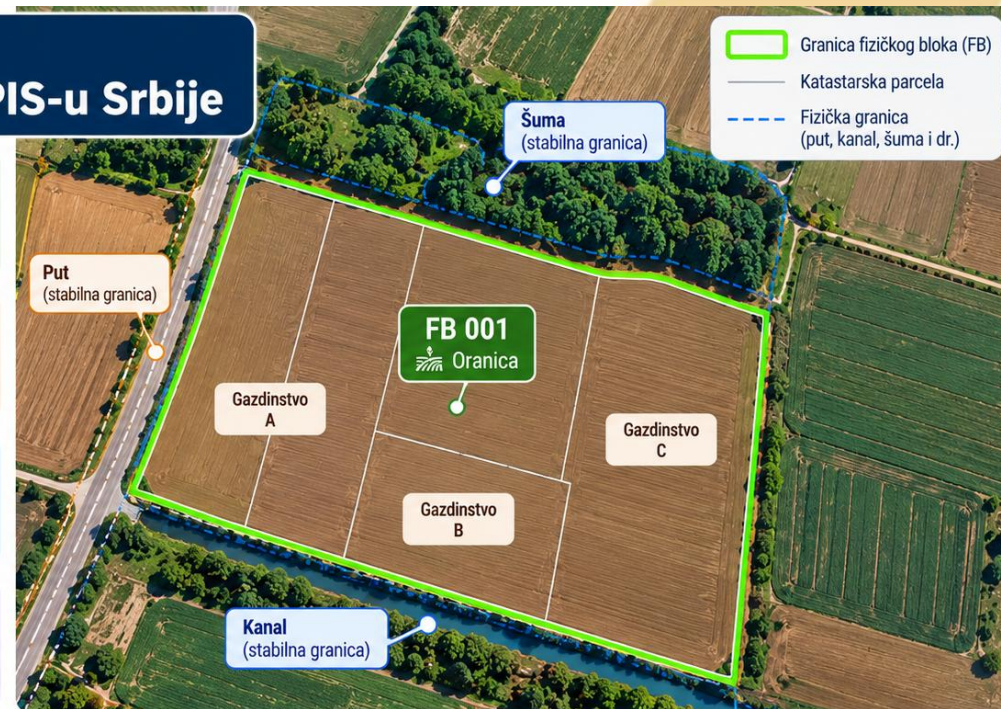
Ista stvarna upotreba

Stabilne fizičke granice

Moguće obuhvatiti parcele više gazdinstava

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

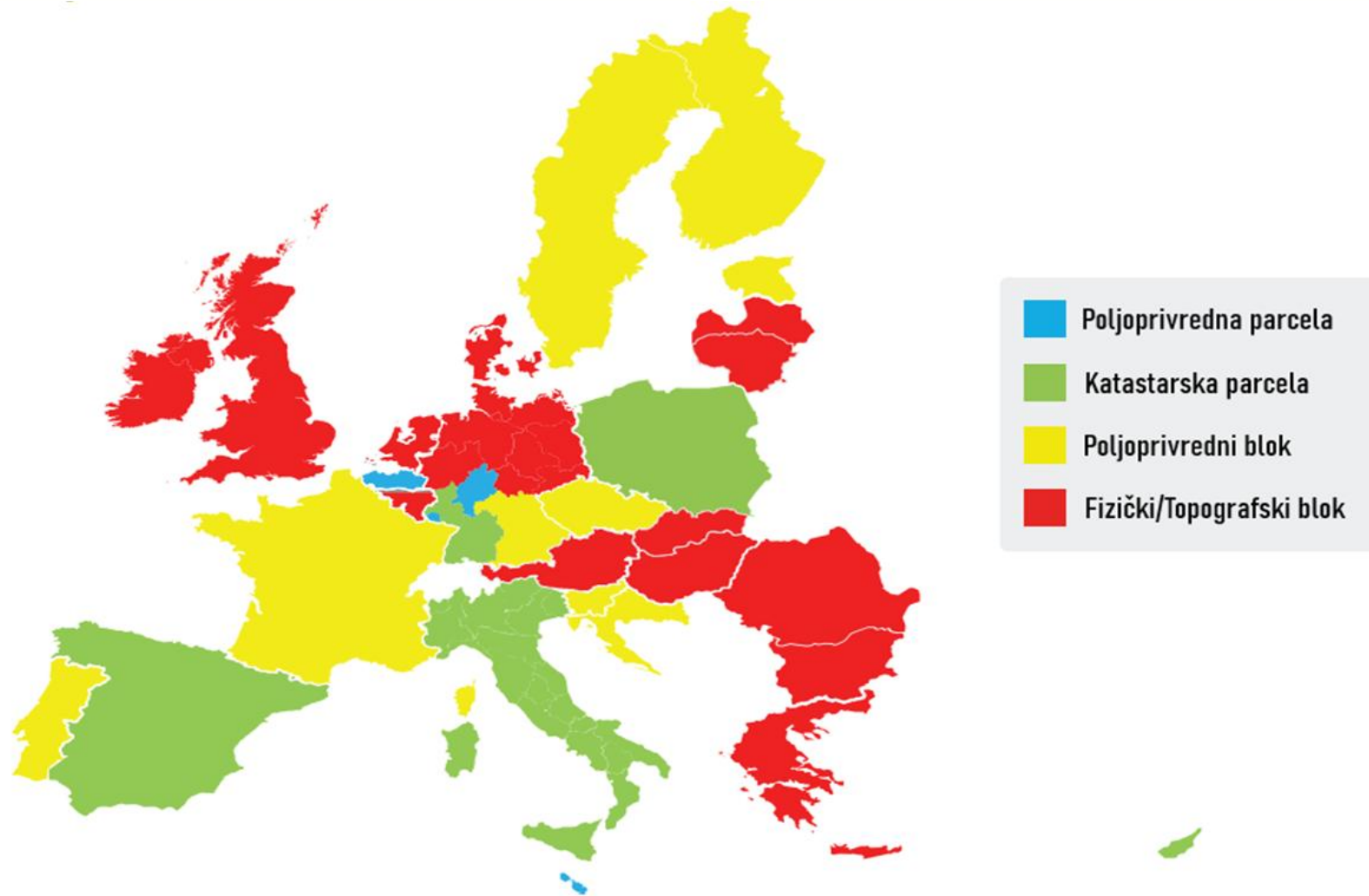
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Tipovi referentnih parcela u EU

Izvor: Evropski revizorski sud na osnovu izveštaja o proceni kvaliteta LPIS-a iz 2014. i 2015. god.

Stabilne fizičke granice

Kako se određuju granice fizičkog bloka?

- Granice fizičkog bloka određuju se prema **jasno prepoznatljivim i relativno stabilnim fizičkim elementima u prostoru**, kao što su:
 - put • reka • kanal • granica naselja • granica šume
- Cilj je da granica referentne parcele bude **jasna, pouzdana i što stabilnija tokom vremena**.
- Katastarska granica sama po sebi nije dovoljna ako nema fizičkog značenja.

Stabilna fizička granica uz put

Vrste stvarne upotrebe

Vrste stvarne upotrebe u LPIS-u Srbije

1 Oranice (+ OP)

Poljoprivredne površine koje se koriste za uzgoj jednogodišnjih useva. Obuhvataju i obeležja pejzaža (OP).

2 Trajni travnjaci

Površine koje se koriste kao pašnjaci ili livade i pretežno su prekrivene travnom vegetacijom.

3 Voćnjaci

Površine na kojima se uzgajaju višegodišnje voćne vrste (npr. jabuka, šljiva, breskva i dr.).

4 Vinogradi

Površine na kojima se uzgaja vinova loza.

5 Kulture kratke ophodnje

Površine na kojima se uzgajaju drvenaste vrste kratke ophodnje (npr. topola, vrba i sl.).

6 Nekorišćeno poljoprivredno zemljište

Poljoprivredne površine koje se trenutno ne koriste za poljoprivrednu proizvodnju, ali imaju potencijal za korišćenje.

7 Solarni paneli

Površine na kojima su postavljeni solarni paneli.

- Oranice (+ obeležja pejzaža – OP)
- Trajni travnjaci
- Voćnjaci
- Vinogradi
- Kulture kratke ophodnje
- Nekorišćeno poljoprivredno zemljište
- Solarni paneli

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Digitalizacija oranice – na šta obraćamo pažnju?

1

Kontinuitet obrade i stvarna upotreba

Proveravamo da li je površina u kontinuiranoj obradi i da li je evidentirana kao oranica.

2

Stabilne fizičke granice

Proveravamo puteve, kanale, šume i druge jasno prepoznatljive preke.

3

Obeležja pejzaža (OP)

Identifikujemo i evidentiramo elemente koji se izdvajaju unutar oranice.

4

Nepoljoprivredne površine (NP)

Izdvajamo površine koje nisu poljoprivredne, kada za to postoje uslovi.

5

Širi prostorni kontekst

Odluku donosimo sagledavajući šireg prostora, a ne samo pojedinačnog detalja na snimku.

VIZUELNI PRIMER

Kod digitalizacije oranice obraćamo pažnju na:

- Kontinuitet obrade i stvarnu upotrebu površine.
 - -Stabilne fizičke granice koje mogu predstavljati granicu fizičkog bloka – put, reka, kanal, šuma i dr.
 - -Obeležja pejzaža (OP) koja se evidentiraju unutar oranice.
 - Nepoljoprivredne/neprihvatljive površine (NP) koje je potrebno izdvojiti, kada za to postoje uslovi.
- Širi prostorni kontekst – granica se ne određuje samo na osnovu jednog detalja na snimku.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Trajni travnjak i pro-rata

Kod travnjaka se procenjuje i udeo prihvatljive vegetacije.

Postoje različite kategorije trajnih travnjaka >90%, 70–90%, 50-70% i <50%.

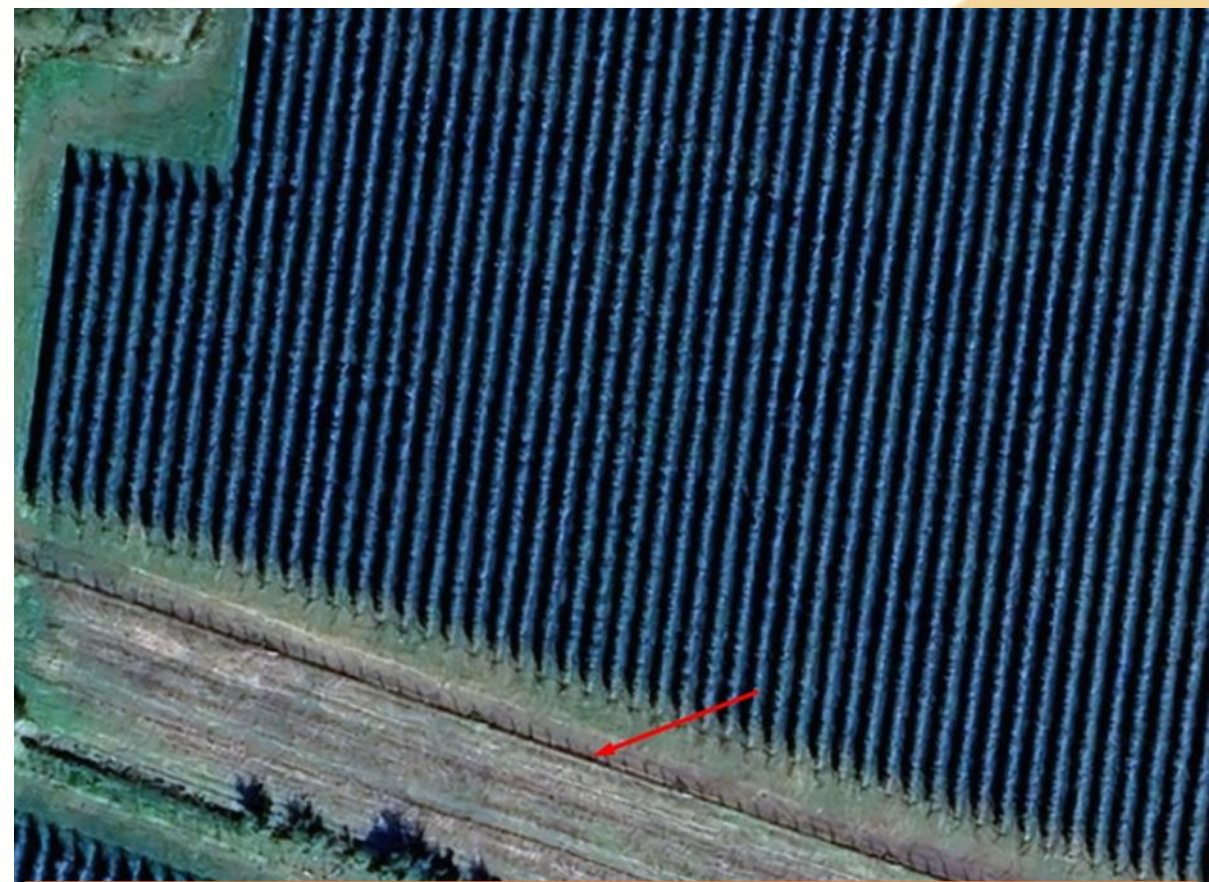
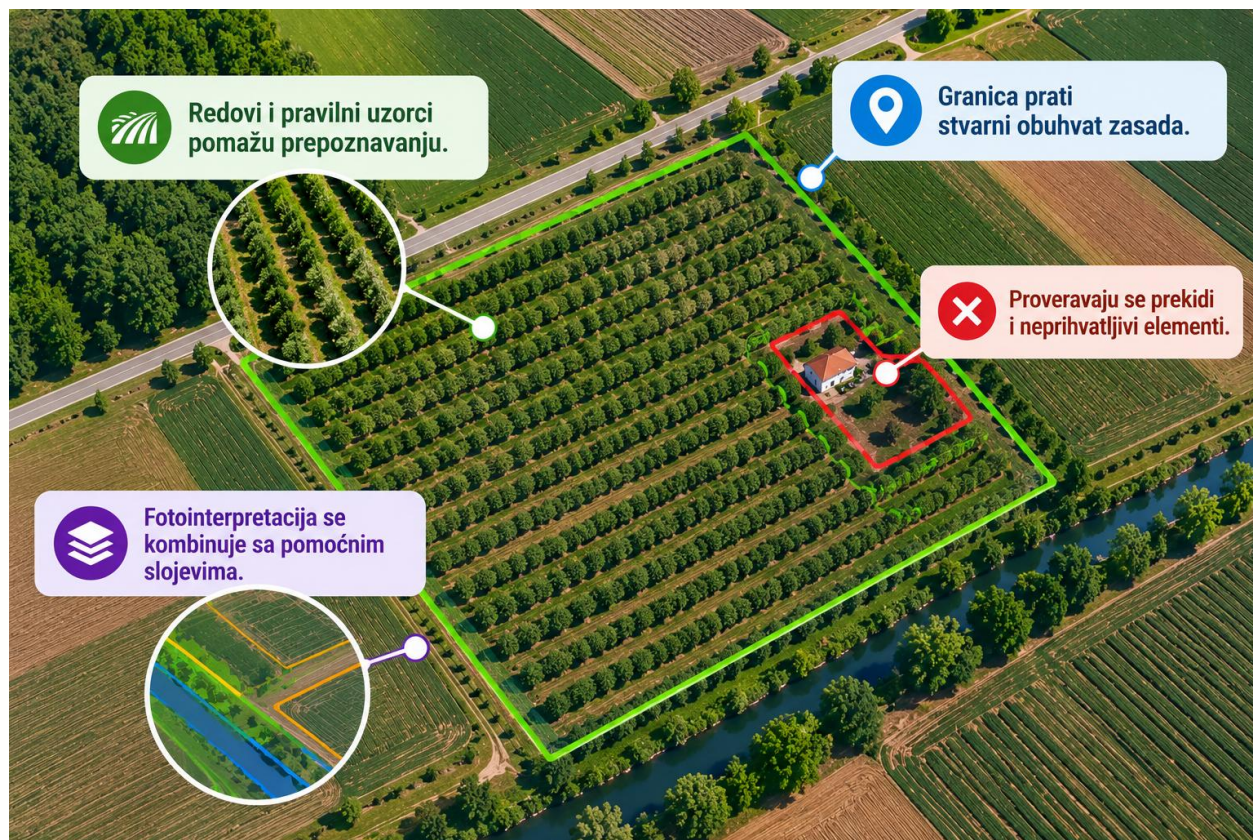
Kontinuirane neprihvatljive površine tretiraju se prema pravilima.

Procena mora biti obrazloživa na osnovu snimka.

Voćnjak i vinograd

- Redovi i pravilni uzorci pomažu prepoznavanju.
- Granica prati stvarni obuhvat zasada.
- Proveravaju se prekidi i neprihvatljivi elementi.
- Fotointerpretacija se kombinuje sa pomoćnim slojevima.

Prepoznavanje zasada i pravilnih redova

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Neprihvatljive površine (NP)

- Neprihvatljive površine evidentiraju se odvojeno, u skladu sa pravilima digitalizacije.
- Razvrstavaju se u dve osnovne grupe: izgrađene i prirodno neprihvatljive površine.
- Pri digitalizaciji je važno pravilno odrediti granicu (geometriju) i odgovarajući tip NP.

1 NP se evidentiraju odvojeno prema pravilima.

2 Osnovne grupe su izgrađeno i prirodno neprihvatljivo.

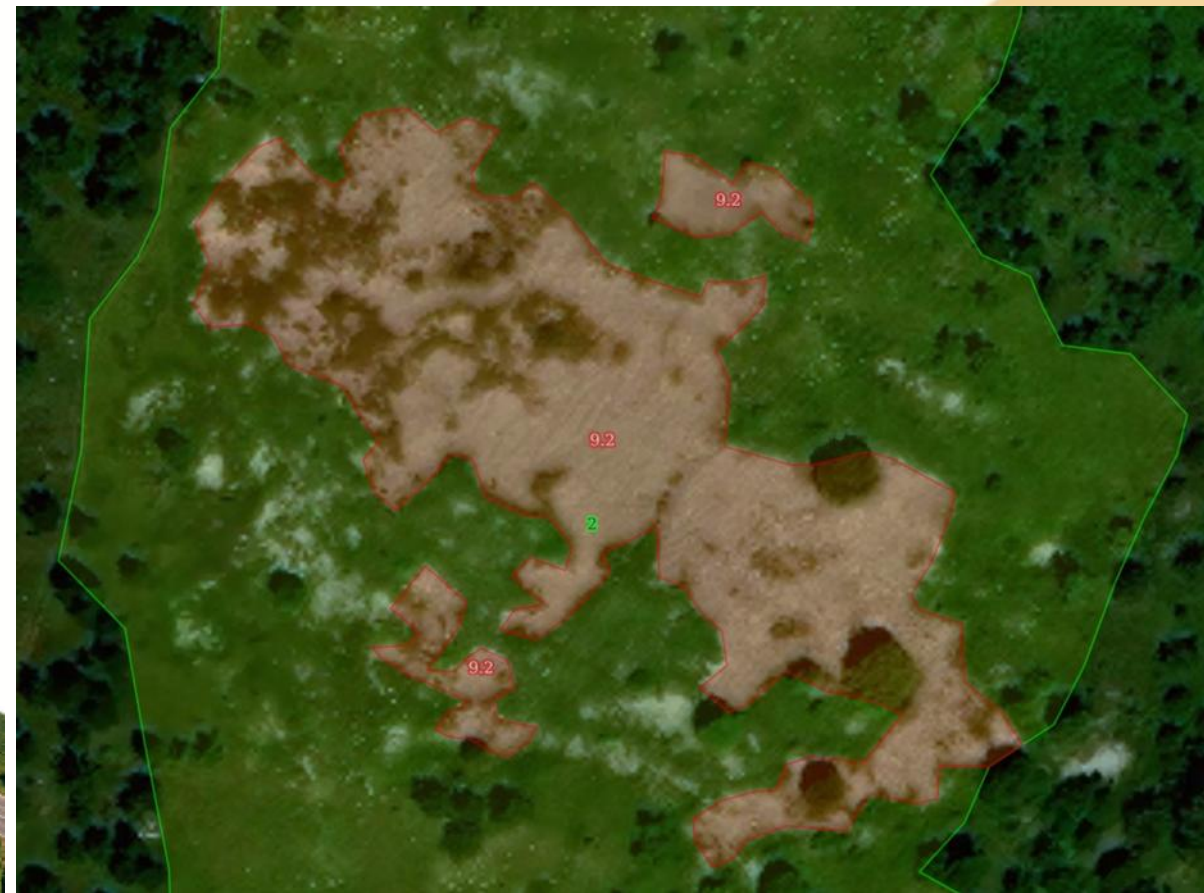

Izgrađeno NP

Prirodno neprihvatljivo NP

3 Važno je pravilno odrediti i geometriju i tip NP.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

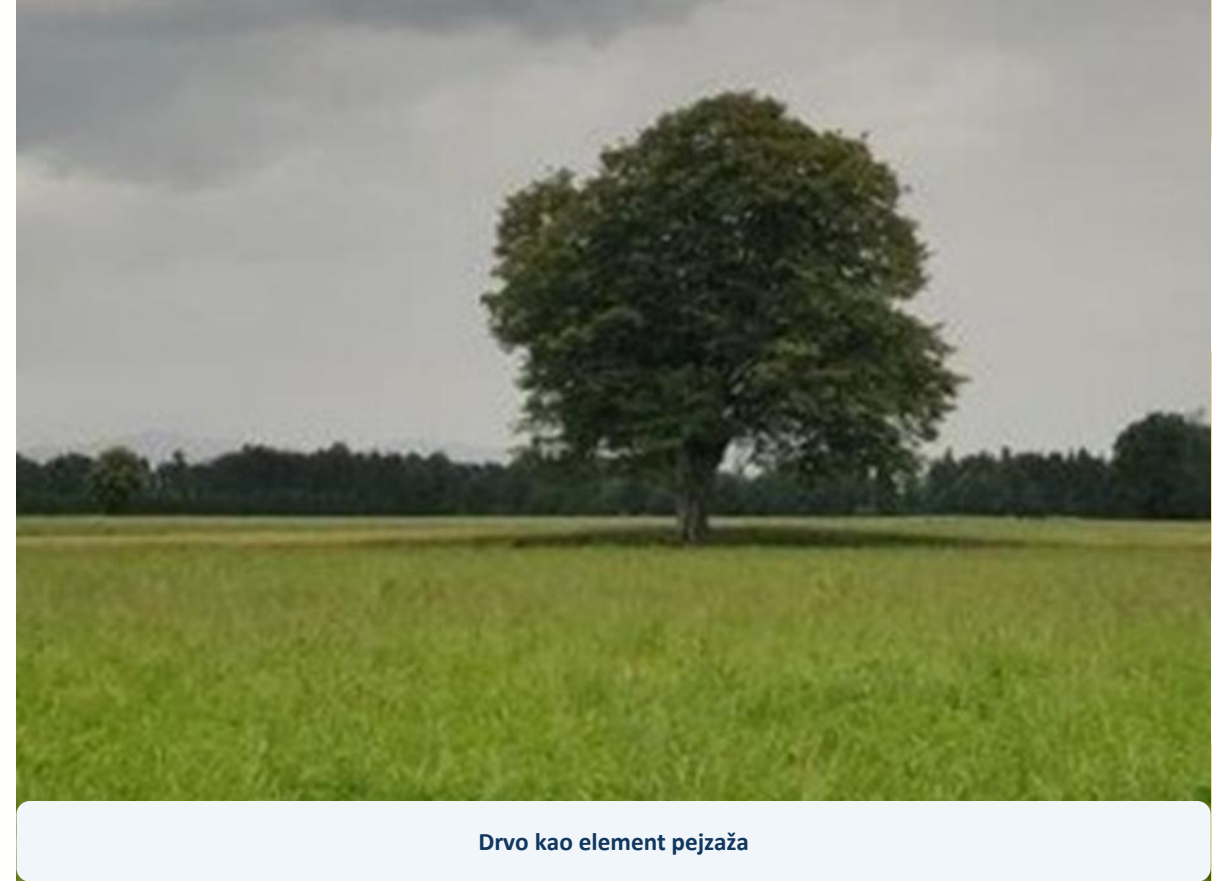
Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Obeležja pejzaža OP

OP imaju posebne kriterijume.

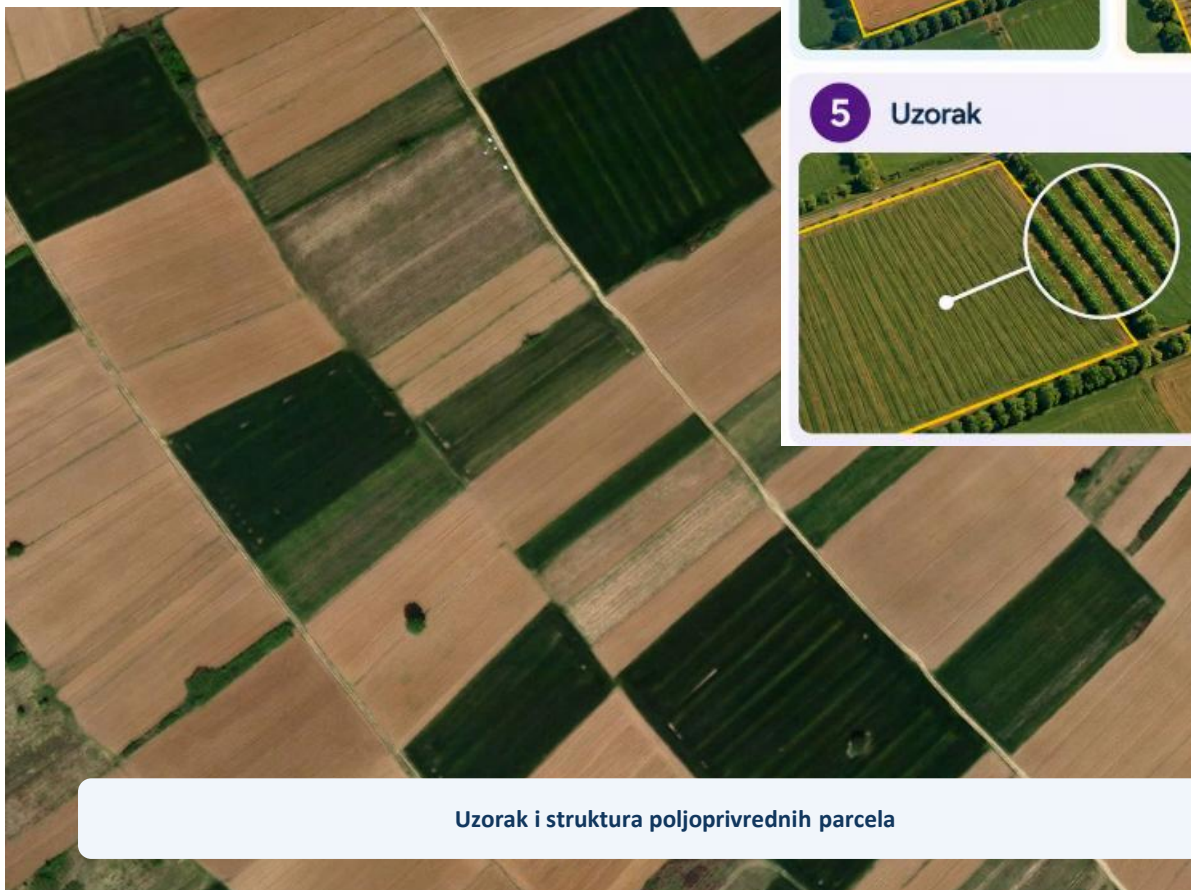
- Za linijska OP važan je odnos prema granici FB.
- Za određena površinska OP primenjuje se kriterijum više od 50% granice unutar FB.
- Pomoćni slojevi mogu promeniti interpretaciju.

Drvo kao element pejzaža

Sedam elemenata fotointerpretacije

- Boja.
- Tekstura.
- Oblik.
- Veličina.
- Uzorak.
- Senka.
- Lokacija / kontekst.

Sedam elemenata fotointerpretacije

1 Boja

2 Tekstura

3 Oblik

4 Veličina

5 Uzorak

6 Senka

7 Lokacija / kontekst

Boja i datum snimanja

Boja je jedan od osnovnih pokazatelja pri fotointerpretaciji i pomaže u razlikovanju vegetacije, golog zemljišta, vode i izgrađenih površina.

Izgled i boja vegetacije zavise od vremena i datuma snimanja, odnosno faze vegetacije.

Zato ista površina može imati različit izgled u različitim periodima godine i boju uvek treba tumačiti zajedno sa ostalim elementima fotointerpretacije.

Vreme snimanja DOF: 23.4.2020.

Vreme snimanja DOF: 24.9.2020.

Poređenje snimaka / pomoć pri fotointerpretaciji

6

DOF 2020-21

енција
пштина

на Србије

Oblik i kontekst

- Intenzivno korišćene poljoprivredne površine često imaju pravilnije i jasnije definisane oblike.
- Travnjaci i pašnjaci, naročito na razućenom terenu, mogu imati nepravilne i složenije granice.
- Okolni prostorni elementi, poput puteva, kanala, šuma i naselja, pomažu u pravilnoj interpretaciji površine.

Oblik i prostorni kontekst

Intenzivne poljoprivredne površine često su pravilnijeg oblika.

Travnjaci i pašnjaci u razućenom reljefu mogu biti nepravilni.

Okolni put, kanal, šuma ili naselje pomažu interpretaciji.

Intenzivne poljoprivredne površine (pravilniji oblik)

Travnjaci i pašnjaci (nepravilni oblik)

Prostorni kontekst (pomaže interpretaciji)

Primeri okolnih elemenata koji pomažu pri fotointerpretaciji:

 Put

 Kanal

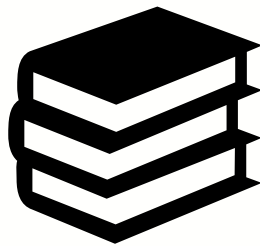

 Šuma

 Naselje

Kontrolna pitanja

Šta je stvarna upotreba?
Koja je stabilna granica?
Postoje li NP?
Postoje li OP?
Koji sloj potvrđuje odluku?
Da li je potreban marker/podrška?

Stvarna
upotreba

Granica FB

NP

OP

Pomoćni sloj

Odluka

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије